

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **F. H.**, zastoupeného JUDr. Zuzanou Kudynovou, advokátkou se sídlem Šafaříkova 842, Jičín, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 28. 8. 2007, č. x, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 4. 9. 2008, č. j. 32 Cad 74/2007 – 28,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovené advokátce stěžovatele, JUDr. Zuzaně Kudynové, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 2217 Kč. Tato částka bude jmenované vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se včas podanou kasační stížností domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 28. 8. 2007, č. x. Uvedeným rozhodnutím zamítla žalovaná žádost žalobce o částečný invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 43 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon č. 155/1995 Sb.“). V odůvodnění žalovaná uvedla, že podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení v Jičíně (dále jen „OSSZ“) ze dne 7. 8. 2007 není žalobce částečně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti pouze o 10 %.

Krajský soud vycházel z následujícího skutkového stavu: Podle posudku lékaře OSSZ jsou rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce bolesti břicha při srůstech jako následek mnohočetných střelných poranění dutiny břišní. Jedná se o chronickou stenozu ilea, stav po hemicolectomii, splenectomii jako následek střelných poranění dutiny břišní, stav po střelném poranění měkkých tkání levé dolní končetiny s chronickým otokem, tupozrakost pravého oka. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav označil lékař OSSZ za odpovídající postižení uvedenému v kapitole X oddílu E položce 3 písm. a) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění (dále jen „vyhláška“), tj. břišní kýla v jizvě s poruchou funkce břišních orgánů, a poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti ve výši 10 %. Stanovená míra poklesu se ve smyslu § 6 odst. 4 a 5 citované vyhlášky nemění. Lékař OSSZ poznamenal, že žalobce veškeré léčebné zákroky a vyšetření, včetně nutných pro posudkové účely, odmítá a zdravotní postižení proto nelze objektivizovat.

Na žádost krajského soudu byl dne 6. 5. 2008 vypracován posudek Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové (dále jen PK MPSV). Tato hodnotila zdravotní stav žalobce na podkladě spisové dokumentace OSSZ a odborných lékařských nálezů v ní obsažených, na podkladě zdravotní dokumentace od ošetřující praktické lékařky a na základě vlastních poznatků. Po vyhodnocení lékařské dokumentace shledala za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu břišní kýlu v jizvě. Za další zdravotní postižení označila poruchu osobnosti, žilní městky levé dolní končetiny, tupozrakost pravého oka, ušní šelest, stav po opakovaných operacích břicha po průstřelech střev (1995, 1998). Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobce podřadila ve shodě s lékařem OSSZ postižení uvedenému v kapitole X, oddílu E, položce 3, písm. a) přílohy č. 2 vyhlášky a míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stanovila ve výši 10 %. Pro užití § 6 odst. 4 vyhlášky nezjistila další posudkově významné skutečnosti.

Na základě takto zjištěného skutkového stavu dospěl krajský soud k závěru o nedůvodnosti podané žaloby. Konstatoval, že rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na lékařském odborném posouzení. Pro přezkumné řízení soudní je k takovému posouzení ze zákona povolána Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí. Tato v daném případě zasedala v řádném složení za účasti odborného lékaře internisty a zdravotní stav žalobce hodnotila na základě dostupné zdravotní dokumentace a vlastních zjištění.

Oba ve věci vypracované posudky se shodly v posudkovém hodnocení a závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí nebyl žalobce částečně invalidní ve smyslu § 44 odst. 1 a 2 zákona č. 155/1995 Sb. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce shodně označily břišní onemocnění a toto postižení stejně zařadily dle výše citovaných ustanovení vyhlášky. V obou případech shodně stanovená konečná míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti neodpovídá žádnému stupni invalidity. Z posudku lékaře OSSZ je navíc patrné, že žalobce odmítá součinnost při objektivizaci svého zdravotního stavu. Žalobce tak svým vlastním postojem, kdy odmítá navržené léčebné postupy a vyšetření, brání řádnému a komplexnímu posouzení svého zdravotního stavu. Posudkovým orgánům pak nemůže vytýkat nedostatečné posouzení, když jim nezbývá, než vycházet z dostupné existující zdravotní dokumentace.

Rozsudek krajského soudu napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností z důvodu vymezeného v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Krajský soud dle jeho názoru nesprávně posoudil právní otázku v části týkající se § 43 a § 44 zákona č. 155/1995 Sb. a § 6 odst. 4 vyhlášky. Především se nezabýval § 44 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., tj. že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav

značně ztěžuje stěžovatelovy obecné životní podmínky. S otázkou splnění či nesplnění podmínek tohoto ustanovení v kontextu s přílohou 4 vyhlášky se soud nevypořádal. Především se nezabýval možnostmi stěžovatele pracovat ve výkonu trestu odnětí svobody. Již v listopadu 2004 byl stěžovatel rozhodnutím vězeňské komise ze zdravotních důvodů vyřazen z pracoviště, neboť nebyl schopen vykonávat ani jednoduchou práci. Posudkově významnou skutečností z hlediska § 6 odst. 4 vyhlášky by podle stěžovatele byla např. právě otázka nemožnosti vykonávat práci ze zdravotních důvodů ve výkonu trestu.

Z použité zdravotní dokumentace pak vyplývají závažné rozpory. Např. v samotném posudkovém zhodnocení PK MPSV je v závěru uveden mimo jiné stav po odstranění sleziny, zatímco z dále uvedeného ultrazvukového nálezu vyplývá, že slezina je normální. PK MPSV neměla rovněž k dispozici žádné důkazy o stupni poruchy osobnosti, kterou konstatuje v části ostatní zdravotní postižení. Soud neměl podle stěžovatele podklady ani k tomu, aby hodnotil postoj stěžovatele, tj. že odmítá léčebné postupy a vyšetření a sám brání řádnému a komplexnímu posouzení svého zdravotního stavu. V této souvislosti poukázal stěžovatel na sdělení, jež se mu dostalo od primáře chirurgie P. Ž. a lékaře P. Š. z vězeňské nemocnice v Praze Na Pankráci, že žádné další léčebné zákroky jeho stav nemohou zásadně zlepšit.

Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu uplatněných stížných bodů, avšak po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Byť se stěžovatel dovolává důvodů vymezených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že napadá rozsudek krajského soudu z důvodů a) a b) a d) citovaného ustanovení, tj. dílem pro nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky (neaplikace § 44 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., § 6 odst. 4 vyhlášky), dílem pro vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytykanou vadu měl krajský soud napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit, dílem pak pro vady řízení před krajským soudem (nedostatky podkladů rozhodnutí žalované, rozpornost posudku PK MPSV vypracovaného pro účely přezkumného řízení).

Podle § 44 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb. je pojištěnec částečně invalidní též tehdy, jestliže mu dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav značně ztěžuje obecné životní podmínky. Okruh zdravotních postižení značně ztěžujících obecné životní podmínky stanoví prováděcí předpis.

Ze zdravotních postižení uvedených v příloze č. 4 vyhlášky (značně ztěžujících obecné životní podmínky) by v případě stěžovatele teoreticky připadala v úvahu zdravotní postižení chirurgická (umělé vyústění trávicího nebo močového traktu na povrchu těla, stavy po vlnění hrtanu) či smyslová [oboustranná úplná nebo praktická hluchota, snížení zrakové ostrosti obou očí nebo lépe vidicího oka na 6/36 a méně s odpovídajícím snížením zrakové ostrosti do blízka, bez ohledu na původ této vady (hodnocené s brýlovou korekcí), koncentrické zúžení zorného pole obou očí pod 20 stupňů, nebo jediného funkčně zdatného oka pod 45 stupňů].

Pod písmenem a) položky 3 oddílu E kapitoly X přílohy č. 2 vyhlášky je uvedeno postižení břišní kýla v jizvě s poruchou funkce břišních orgánů (při poruchách pasáže).

O věci samé uvažil Nejvyšší správní soud takto:

Předně je třeba odmítnout námitku, kterou se stěžovatel dovolává aplikace § 44 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., resp. přílohy č. 4 vyhlášky na jeho případ. Nic ze zdravotnické dokumentace, jež je součástí správního a soudního spisu, nesvědčí tomu, že by stěžovatel trpěl postiženími uvedenými v příloze 4 vyhlášky, jak byly příkladmo citovány výše. Nelze proto vytýkat ve věci vypracovaným posudkům, resp. krajskému soudu, že se otázkou užití těchto ustanovení nezabývaly.

Posudkově významné ve smyslu § 6 odst. 4 vyhlášky pak může být pouze „*zdravotní postižení, které s ohledem na ... předchozí výdělečné činnosti, dosažené vzdělání, zkušenosti, znalosti a schopnost rekvalifikace způsobuje pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu této schopnosti*“. „*Nemožnost vykonávat práci ze zdravotních důvodů ve výkonu trestu*“, jak navrhuje stěžovatel, takovou posudkově významnou skutečností být nemůže. Důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. tedy není dán.

Rovněž výtka krajskému soudu, že pro závěr o nespolečnosti stěžovatele neexistuje ve spisu podklad, není důvodná. V záznamu o jednání ze dne 7. 8. 2007 lékař OSSZ výslovně uvedl, že „*posuzovaný veškerá vyšetření i léčebné zátky odmítá*“ a „*zdravotní postižení nelze proto objektivizovat*“. Z přípisu MUDr. R. F. ze dne 4. 6. 2007 adresovaného OSSZ Jičín vyplývá, že stěžovatel se měl dne 1. 6. 2007 dostavit v souvislosti se svou žádostí o invalidní důchod na odběr krve, tento však odmítl, proto nebylo možné dokumentaci k vypracování invalidního důchodu zaslat. O tom, že se ze strany stěžovatele jedná o dlouhodobý postoj, svědčí také vyjádření primáře oddělení chirurgie nemocnice s poliklinikou vazební věznice Praha – Pankrác ze dne 14. 11. 2005, podle něhož „*jménovaný veškeré operační výkony*“ v této nemocnici „*odmítá, protože si přeje přerušení VTOS*“. Ani důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. tedy naplněn není.

Částečně oprávněnou nakonec shledal Nejvyšší správní soud námitku určité rozpornosti posudku PK MPSV, pokud se v něm na jednu stranu konstatuje „*stav po odstranění sleziny*“, na druhou stranu (z ultrazvukového nálezu), že slezina je normální. [Odstranění sleziny (splenectomie) je přitom popsána již v posudku lékaře OSSZ.] Vzhledem k tomu, že jinak se závěry obou ve věci vypracovaných posudků opírají o tatáž skutková zjištění, že hlavní příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byla oběma posudky určena totožně a že toto zdravotní postižení bylo podřazeno témuž ustanovení vyhlášky (u něhož je míra poklesu stanovena fixně na 10 %), dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že uvedený rozpor nemohl mít v daném případě žádný vliv na výsledné rozhodnutí žalované, neboť nijak neodůvodňuje aplikaci jiné položky přílohy č. 2 vyhlášky, a tudíž ani odlišný posudkový závěr, než který byl oběma posudkovými orgány učiněn. Je proto na místě uzavřít, že vytýkané dílčí nedostatky posudku PK MPSV neměly v daném případě vliv na zákonnost napadeného správního rozhodnutí. Není tedy dán ani důvod kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že napadený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové netrpí vadami podle § 103 odst. 1 písm. a) ani b) a d) s. ř. s. a kasační stížnost proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, správní orgán ze zákona nemá právo na náhradu nákladů řízení, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s.). Ustanovené zástupkyni stěžovatele náleží v souladu s § 11 odst. 1 písm. b) a d) ve spojení s § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za dva úkony právní služby učiněné v řízení o kasační

stížnosti, tj. první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a písemné podání soudu, ve výši 2 x 500 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč za dva úkony právní služby podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky. Dále soud přiznal ustanovené zástupkyni náhradu jízdného ve výši 63,20 Kč a náhradu ztráty času podle § 14 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu ve výši 200 Kč. Vyúčtovanou návštěvu klienta ve věznici Valdice podle § 11 odst. 1 písm. c) advokátního tarifu Nejvyšší správní soud nepřiznal, neboť tato je zahrnuta pod písmenem b) citovaného ustanovení. Protože je ustanovená advokátka plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se nárok vůči státu (1863 Kč) o částku odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je tato osoba povinná z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 7 s. ř. s.). Částka daně z přidané hodnoty vypočtená dle § 37 odst. 1 a § 47 odst. 4 zákona č. 235/2004 Sb. činí 354 Kč. Ustanovené zástupkyni se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 2217 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese dle ust. § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. května 2009

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu